

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esztendőnkön.
Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor.,
negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-utca 7. szám. Telefon 58.
Hirdetések árszabály szerint számítanak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény. — Nyitlér sora 30 fillér.

22165 középiskolai tanuló Budapesten.

Zombor, 1905. szept. 9.

(S.) Nagyon veszélyes az a beteges symphoma, mely a magyar társadalom zömét megtámadta. A középiskolákat aggasztó mérvben népesítik be magzataikkal, akár van a gyermeknek akarata, tudása és hajlama a nyolcz évi szorgos tanulmányra, akár nincsen. Szaporítják a diplomás proletáriátust, miáltal veszélyes sorodják saját vérüket, gyermekeiket. Budapestest az idei beiratások alkalmával 22165 diák iratkozott be a különböző középiskolákba. A jog, a doktori cím minden szülő álma, ha gyermekére gondol, s már születésénél felavatja a gondos anya magzatját doktorrá.

Mily téves ez a felfogás, és mily ferde és veszélyes annak erőszakolása. Paedagogiai és didaktikai szempontból ítélve, csak oly gyermekeket taníttassunk, kik ép testűek és ép lelkűek, meri „mens sana in corpore sano.“ Ép testben ép a lélek. Meglátszik már a gyermekben a népiskolai tanulási idő alatt, hogy mivé válhatik majd. Akaratereje, tehetsége már az első iskolában mutatkozik, vajjon középiskolába való-e a fiú vagy nem. Ipari, kereskedelmi pályát válasszunk-e részére? Ez utóbbin a boldogulás könnyebb, a vagyoni és értelmi haladás protekció nélkül biztosabb. Azt kell a szülőknek, a gyermekeknek megtanulniok, hogy az ipari munka, a kereskedelem nem szűgyen s hogy egy jó asztalos vagy lakatos van olyan kitűnő ember és oly jó hazafi mint akár egy jó mérnök, orvos vagy fiskális.

Azért nem tanácsolhatjuk eléggé a szülőknek, mielőtt gyermekeiket gimnasiunba vagy reáliskolába küldenék. Kérjék ki először a népiskolai tanítónak véleményét és ha az azt tanácsolná, hogy a gyermek szellemi tehetsége révén bátran bejuthat a közép iskolába. Csakis ekkor szánják rá magukat, különösen ha anyagi viszonyait is megkérdezzük — a szülők e költséges tanít-

latásra. A néptanító ki 4-6 évig tanította és figyelte meg a gyermeket, legjobban ismeri annak egyéniségét, szellemi és lelki tulajdonait. A szülők erre nem képesek, sokszor az álszeretet gátolja őket, hogy gyermekek öme tulajdonságait teljes mértékben felismerjék. Sokszor az apa és anya létfenntartási gondok és feztelen munka által képtelenek gyermekük képességét kifejteni, s így mindkét eset által ugys arra lesznek utalva, hogy gyermeke tanítójától kérje be a szükséges lelki és szellemi információkat.

Az évvégi bukásoknak legalább 90% az ilyen feletőszakolt diákok sorából került ki. Szegénynek se hajlama se akarata, se tehetsége nincsen a szellemi munkához a tanuláshoz, de hiába a kérelhetlen apai vagy anyai szigor azt parancsolja neki, hogy muszáj tanulnod, mert különben suszternek adlak, legyél külömb apádnál, ki csak iparos, kiskereskedő vagy szatócs, s nincs neki semmi társadalmi állása!

Hja! a társadalmi állás! Buta nézet, hamba felfogás. Hát nem lehet valaki boldog anélkül is, hogy a nagyság, a hatalmasok szalonjaiba, ezek társaságaiba befogadtassék? Láttam én — és mai nap már nagyon számosak ezek — iparosokat, kereskedőket, kik nem cserélik fel vagyoni állapotukat, társadalmi állásukat semmiféle diplomás emberrel! Sőt boldognak érzik magukat ezek a doktorok ha velük kezelt foghatnak.

Ha az egész társadalmat ezen demokratikus elvek megfogják hódítani, és a szülők az ipari és kereskedelmi pályák fontosságáról, hasznáról meg fognak győződni, csak akkor fogunk az ipari államok mostani niveaujára emelkedni, hazánk csak akkor fog a civilizált iparosországok nyomdokain haladni!

* **Báró vajszkai és bogyáni Gromon Dezső.** A király vajszkai és bogyáni Gromon Dezső belső titkos tanácsos, honvédelmi miniszteriumi nyugalmazott államtitkár, valamint

lörvényes utódainak, a közszolgálatban, főleg pedig államtitkári minőségében sok éven át teljesített hű, odaadó eredményes szolgálatai elismeréséül, a magyar bárói méltóságot díjmentesen adományozta. — A királyi kegy egy oly férfitüntetett ki, melyhez Bács-Bodrogmege évtizedek óta atyai szeretettel ragaszkodott. Hosszú évi földspánsága még mindenkinek jó emlékezetében van. Azok a baráti kötelekek, melyekkel a megye közönségét sikerült jóvialis szeretetreméltóságával magához fűzni, majdnem 20 évi államtitkársága alatt is, s most hogy a jól megérdemelt nyugalomba vonult, még mind fennállanak és tovább szövődnek. Hisz ő minden bácskaiak úgy szeretelt mint saját gyermekét, s ha ügyes bajos dolgaiban bármikor hozzá fordult, — ha csak lehetséges volt — közbenjárt és segített. Szívüöl gratulálunk az érdemes férfinak királyi kitüntetéséhez!

Reform az államvasutaknál.

A politikai izgalmas hangulat közepette, midőn a pártok szenvedélyes harczokban fecsérlik el idejüket, Vörös László keresk. miniszter, aki fáradszótalanul dolgozik és tervez, a vasuti Politikai ténen oly mélyreható újításokat, életbevágó reformokat létesített, melyek mindenkinek, aki a politikai vakussággal tökéletesen megverve nincsen — kell hogy elismeréséül kivívja.

Hiradással voltunk már arról, hogy a kereskedelemügyi miniszter behatóan foglalkozik a Magyar Királyi államvasutak ügymenetének egyszerűsítésével és gyorsításával. A miniszter ebben a kérdésben — a mint értesülünk — most rendeletet intézett az igazgatóságához, a melyben utal az idők során elhatalmasodott ama gyakorlatnak a következményeire, hogy a felsőbb államvasuti fórumok az alsóbbak hatáskörét szabályellenesen mindegyre növekvő mértékben magukhoz vonták.

Meggyőződése a miniszternek, hogy az államvasuti igazgatás fokozott mérvben mozgékonyvá válnék azon egyszerű és haladéktalan kerestül vihető intézkedéssel, ha minden egyes szervezeti fokozat eredeti hatásköre visszaállítatik. Ily módon a személyes felelősség érvényesítésével ugys az igazgatás menete, mint a végrehajtási szolgálat ellátása nyer gyorsaságban, egyszerűségben és a mi fő: az ügyek érdemi elintézésének a tökéletességében is.

Ezzel elesik a kétszeres, néha többszörös munka, melylyel az alsóbb igazgatási fokon javaslattelevé és viszont ennek felsőbb fokon való elintézése a mai állapot mellett jár, és amely nemcsak a felelősséget csökkentti, hanem a végrehajtást is nem ritkán hónapokig késlelteti.

Elodázhatatlanul szükségesnek tartja tehát a miniszter, hogy a fennálló ügyrendi utasítások tüzetes átvizsgálása alapján megállapíttassanak az üzletvezetőséget, forgalmi és állomási főnökségeket, főtitkárságokat, műhelyeket és osztálymérnököket megillető hatáskörök, elrendelvények egyttal, hogy az illető ügyek haladéktalanul az illetékes hatáskörbe utaltassanak. Azonkívül kijelölni kívánja azokat az ügyeket, a melyek tekintet nélkül a ma érvényes ügyrendekre, valamely alsóbb fokozat körébe aggály nélkül átengedhetők és ebben a részben különös súlyt fektet a miniszter a műszaki szolgálat lehető nagymérvű decentralizálására.

A miniszter rendelkezése következtében az iratváltások kettős sorozata két, sőt több fokon úgy fel, mint lefelé számos nagyterjedelmű ügycsoportra nézve elesvén, jelentékeny számú munkaerő szabadul fel és így a létszám úgy az igazgatóságban, valamint az üzletvezetőségek központjában nem csekély mértékben csökkenthető.

Az ily módon a központokból kihelelyezhető erőket a miniszter oly szolgálati beosztásban kívánja alkalmazni, a mely mellett a végrehajtó szolgálat érdekei is kielégítést nyernek.

Ehhez képest az illetők az intenzívebb forgalmu vonalak nagyobb állomásaira osztandók be, hogy ott a pihenési idő rendezése folytán szükséges létszámemelés s részben megtörténjék.

Országos ipartestületi gyűlés Szabadkán.

A most lefolyt szabadkai gyűlés nemcsak címében országos, de jelentősége is jóval túlszárnyalja az egyszerű szaktanácskozásokat. Nem egy külön kaszt, az iparosztály, kísérik csupán figyelemmel, hanem az iparos külön érdeke, hogy végre valóságban is megkeressük azokat a föltételeket, azokat a lehetőségeket, amelyek keretén belül megteremtődjék a megizmosodjék a magyar ipar, de az egész országé, az egész magyar nemzeté.

Az ország iparosainak a helyzetét az 1884. évi ipartörvény akarta szánálni, de az azóta elmúlt 20 év iparosainak meggyőzte arról, hogy e törvény keretében helyzete nem hogy javult volna, de bátran állíthatjuk, hogy az rosszabbodott. Az ipar terén a szabadosság túllengése észlelhető, mert mi az más, mint a legkétségkívül abszurd, mikor a törvény megengedi pl. az ácsnak, hogy czaolcsbottot, cipésznek vagy kádárnak, hogy mérszárszket nyithasson, ha üzletvezetőről gondoskodik.

A segéd és tanoncz ügy körül is sok javítani való van, mindezek fontos tárgyai a hongrvsszusaok, de a legfontosabb valamennyi között a önálló vámterület kérdése, melynek hiánya kereskedelmünk és iparunk meg-

izmosodását, fellendülését hátráltatja és életképességét megbénítja, mivel Ausztria selejtes ártíval, melyhez anyagait olcsón Magyarországból szerezte be, — elárasszja országunkat, a hova vám nélkül küldi termékeit.

Sokat várhatunk a kongresszus határozataitól. Állásfoglalása csak áldásos lehet hazánkra.

A nagygyűlés első napja.

Nyolc óra után kezdtek a Pestszaloda nagytermében gyűlekezni a kongresszus részvevői. Mikor Thék Endre az emelvényre lépett, már az országgyűlési képviselő nagy része is a teremben volt.

Az ülés kezdetén Thék előkön kívül dr. Biró Károly polgármester, Szalay Mátyás főkapitány, Gelléri Mór, dr. Soltész Adolf foglaltak helyet az emelvényen.

Thék elők a megnyitás előtt indítványozza, hogy Kossuth Ferencet, gróf Apponyi Albertet és gróf Zichy Jenőt egy küldöttség kérje fel a nagygyűlésen való részvételre, mit egyhangú lelkesedéssel fogadtott el a nagygyűlés.

Thék Endre megnyitó beszédében körülbelül ezeket mondta.

Igen tisztelt uraim!

Mielőtt a hetedik országos ipartestületi kongresszust megnyitónak nyitvanítanom, mindennek felett álló megtisztelt bizalmuk alapján engedjék meg nekem, hogy a jelen rendkívüli helyzettel kapcsolatban egyet és más megjegyezhessek.

Egy ezredév telt el, hogy fényesen ünnepelte hazánk minden számottevő tényezője az 1896 iki kiállítás alkalmával a magyar munka sikereiben gazdag alkotásaít.

Fennem ragyogott multunk dicsőségének és jövőndök reményeinek csillaga, melynél magaszosabb tüneményt nem mutathatott fel egyetlen nemzet sem. Ott az ország nagy és kisipara versenyzett a hazafias munkában, de kiválóan azon iparok, melyek a közművességből nyerték életük erejüket, jártak el a nemes versenyterén és a ország értelmisége és a világ számítani tudó közönsége előtt beigazolták, hogy nem csak a osataterén tud nemzetünk küzdeni a szebb és maradandóbb jövőért, de a munkásság azon a terén is betölti hivatását, a mely a keleti nemzetek között vezető szerepre jogosítja.

Allamférfiaink legjava, a nemzet nagyjai régen tudják azt, mily irányban kell mindenekefelett fejleszteni azt az erőt, amely kiapadhatatlan forrást képezi hazánk, nemzetünk nagyságának; hogyan kell érvényre juttatni a munkát, a mely elválaszthatatlanul leköti a magyar röghöz, a mely kenyeret ad. Csak az újabb idők rombolták szét ezt a köteleket, mert a nemzet közjogi küzdelme igénybe vette évtizedeken keresztül minden idejét s így elhanyagolta azt, a mi milliók megélhetésének alapja. Ezen tényből eredt sazezetrek hontalansága és a közműipar hanyatlása. Megdöbbenést áll ma előttünk azon akadály, a melynek újabb következményei megfosztják hazánkat az iparban rejtő erő érvényesítésétől.

Orémlett szívvel mondok köszönetet Szabadka városának, hogy alkalmat adott nekünk vendégszerető meghívása folytán arra hogy a legválságosabb percekben közigazgatási ügyeink legfontosabbikat, az ipari ügyeket itt tárgyalhatjuk és a nemzet azon férfait itt üdvözölhetjük, kiknek fáradszatlan tevékenységéből eredőleg nem csak a jelzett törvények megvalósítását várjuk, hanem egyszerűs mind a századokon át nélkülözött közigazgatási függetlenség megvalósítását is.

Ezek előre bocsátása után van szerencsém a kongresszus tagjait hazafiu-

tiszteltetl üdvözölni és a megjelent országgyűlési képviselő urakat, nagyra bocsúlásunk kifejezéval arra kőni, hogy bölcsességükkel támogassák ügyünket.

Ezek alapján a hetedik kongresszust megnyitóm.

Az előki megnyitó után dr. Biró Károly polgármester az iparoskongresszus nagy jelentőségének fejtegetésével kezdi üdvözöl beszédét. Az iparos érdekek iránt megnyilvánuló mindnagjobb érdeklődésnek felismerése indította arra Szabadka város törvényhatóságát, hogy ezen kongresszust falai közé hívja. (Általános önkéntes éljenzés.) Dokumentálni kívánta ezáltal a törvényhatóság az iparos-ostály iránti rokonszenvét és érdeklődését és hogy első feladatnak tartja annak megerősítését és exisztenciájának biztosítását.

Szabadka város közönsége nevében üdvözli a nagygyűlést és mindannyikra az ég áldását kéri.

A vezetők bevonulása.

Oriási éljenzés közepette vonultak ekkor a terembe Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf és Zichy Jenő gróf, kísérvé az országgyűlési képviselők nagy számától.

Az előadói asztalnál Kossuth Ferenc, tőle jobbra Biró Károly, Thék Endre, Apponyi Albert, Barta Miklós, balra Zichy Jenő gróf, Gelléri Mór és dr. Soltész Károly foglaltak helyet.

Jelen voltak a képviselő közül még: Barabás Béla, Sümegi Vilmos, Balogi Mihály, Csányi Sándor, Leszkay Gyula, Kubik Béla, Hock János, Szappanos István, Lízár Pál, Mihájlovits Endre, Majtényi Adam, Pisztory Mór, Rajk Aladár, Hilberth Károly, Kállay Ubul, Varga Károly és Mukits Simon.

Kossuth elfoglalva az emelvényen a főhelyet, köszönetet mond megjelent képviselőtársai nevében. Mi is munkások vagyunk, ugymond, a munkálkók közé jöttünk, akik szintén a baza felépítésén dolgoznak. A mindenható adjon sikert, hogy az egész hazát hatalmassá, szabaddá és függetlenné tehessük. (Szólni nem akard éljenzés.)

A válaszások.

Gelléri Mór az országos iparegyesület főtitkára indítványozza, hogy Apponyi Albert gróf, Barabás Béla, Kossuth és Zichy Jenő gróf a kongresszus diszelnökévé választassanak. Az indítvány egyhangú lelkesedéssel lett elfogadva.

Tiszteletbeli előkéké választattak: Bezeredy István főispán, dr. Biró Károly polgármester, Varga Károly, Mukits Simon és Schmauz Endre.

Elők: Thék Endre. Társelnökök: Betsay György (Nagyvárad), Deil Jenő (Kassa), dr. Horváth János (Budapest) és Kreutzer Balázs (Szolnok). Ügyvezető elők: Gelléri Mór.

Álrelőkök: Akcsmann Albert, Kolozsvár, Cserna Lajos Bpest, Dóczy Ferenc Esztergom, Kujniss Gyula Losonc, Madary Gábor Bpest, Pfliegler Ferenc Miskolcz, Rainer Károly Szeged, Zichmeister Kálmán Győr, Szalay Mátyás főkapitány, dr. Reisner Lajos és Pausits János.

Főjegyző: dr. Soltész Adolf. Jegyzők: Edvi Illés László Arad, Szabó Gyula Szeged, Pilsly István Bpest, Bozsi János Szeged, dr. Sommer Ernő Győr, ifj. Jakab Lajos Kolozsvár, ifj. Deil Jenő Kassa és Dugovich Imre a helyi biz. jegyzője, a Bácsmegeyi Napló felelős szerkesztője.

Gazdák: Szilágyi Mihály Veszprém, Bergmann Adolf Sopron, Bittner János Bpest, Hajnák Béla Pápa.

Háznagyok: Nánay Mihály és Sefosios Lajos.

Gr. Zichy Jenő Indítványa.

A napirend első tárgya gróf Zichy Jenőnek az önálló vámterületre vonatkozó előadói javaslata, melyet a nagy tanul-

mány ra valló készütség fejtegetett, hazafias hangú durradó előadói beszédében.

A nagyszabású beszéd befejezése és az in dítvány szövege a következő:

Végül pedig valljuk meg őszintén, elég hosszú ideig szakmányolt ki bennünket és Ausztria, elérkezettünk ahhoz az időponthoz, a mikor megálljt kell kiáltanunk. Elég, hogy a mi érthetetlen nagylelkűségünk és gavalléros engedékenységünk: révén lelegett a mezőnket, learatta a terméstünk, lefoglalta fogyasztásunkat és - rendszeresen kiírtve zsebeinket, letépte rólunk majdnem mindennünket, ami volt.

Most már a testünkre és lelkünkre kerül a sor. Most már nagyon érezzük a helyezett tarthatatlanságát. Ha tovább tűrünk, a jövőnket, az életünket tesszük kockára. Ez pedig nem a miénk, hanem a magyar hazáé, melyért mindenünket örömmel föláldozzuk ugyan, a hazát azonban nem adjuk semmi áron és senki fiának!

Mondja ki az ipartestületi gyűlés, hogy megkéri a törvényhozást, hogy az önálló vámtérről mielőbbi létesítéssel kapcsolatos összes előmondatokat rendezje el és adjon alkalmat az érdekelteket hazai tényezőknél és ezek között a magyar kézműiparosoknak, hogy a részletekre nézve véleményét a legilletékesebb fórumok előtt kifejezhesse, hogy kívánságait előtéríthesse és idevonatkozó összes megokolt javaslatait érvényesítés végett a lehető időben bemutatthassa.

Riadó élnézés kísérte a nagyfontosságú beszédet és ezután Deil Jenő, a kassai iparkamara társelőadója jelentett ki csatlakozását Zichy Jenő gróf határozati javaslatához.

Az ipartörvény revíziója.

A kongresszus másik kiváló fontosságú kérdése, az ipartörvény revíziója mellett két előadó Achim János békéscsabai és Dóczy Ferenc esztergomi kiküldötték érveltek. Achim János javasolja, hogy a kormány feljlesztéseket foglalt kérelmek teljesítését ezúttal a képviselőháznál sürgesse meg az országos gyűlés, Dóczy Ferenc 8 pontban formulálja meg a szükséges törvény módosításokat.

Ezután az ipari szervezetek kiküldöttéi tették meg megjegyzéseiket a revízió előkerülő törvényre és a módosítási javaslatokra.

Dr. Horvát János (Budapest) Tóth Kálmán (Debrecen), Rác Zsigmond (Szentes), Tóth Imre (Félegyháza), hozzászólásai után Thék Endre elnök bejelenti a gyűlésnek, hogy Apponyi Albert gróf kérését.

Apponyi beszéd.

Apponyi Albert gróf néhány szót kér, ne gondolják, hogy ő és képviselőtársai mert nem vesznek részt a vitában, nem a legnagyobb érdeklődéssel viseltetnek az iparosok érdekei iránt. Eljöttek, hogy ők maguk hallgassák meg az iparosok nézeleit, okulni akarunk, mily fokon érzi a hiányokat az iparosság. Nem ígéretek tenni jöttek, mert ezt már úgy is kaptak eleget. Azt akarják, hogy a parlament életben népképviselői rendszer legyen, ne párt és hatalmi érdekek, hanem az ország lakosság millióinak érdeke lebegjen a törvényhozók szemében előtt. Mindezek teljesítésére egy hiszi összes jelenlevő képviselőtársai nevében fogadalmat tehet.

Apponyi beszéde után folytatták a revízióalás vitáját. Dr. Sarkadi Lajos (Nagyvárad), Kraszó János (Bpest), Szakál József (Szeged), Ullmann Jákó (Budapest), Stoll Nándor (Budapest), Klein István (Munkács), Bercsey György (Nagyvárad), és Pogany Béla (Gyöngyös) szözlak még a javaslatochoz.

A város ebédje.

Fényes ebéddel várta az ország nagyjait és az iparosság derék képviselőit Sza-

badka város dísztermében szolgáló Pest szálló nagytermében, amely azonban a vendégek befogadására kicsinynek bizonyulva, még két teremben terítettek föl. Nyolcszázan élveztek város magyar vendég-szeretettel a mai ebéd alkalmával, amely az elhangzott magas szárnyaló beszédek folytán az országos mozgalom egyik legjelentősebb mozzanatává fejlődött.

Az összes kongresszusi vendégek helyett foglaltak már az asztaloknál, mikor Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Zichy Jenő gróf többi képviselőtársaikkal a terembe vonultak. Megmegülő lelkes élnézés fogadta őket a karzatokat szorongásig megtöltött hölgyközönség kendőlobogattalással üdvözölte az országház kitűnőségét.

A sültnél emelkedett fel elsőnek Thék Endre, a kongresszus elnöke és szép lélek-emelő felkőszöntőt mondott.

Biró Károly polgármester.

A VII. orsz. ipartestületi gyűlés előseinek napjai örökké emlékeztetnek maradnak reánk. Mert alkalmul szolgált arra, hogy Magyarország ipartestületeinek küldöttait, képviselőit itt közöttünk üdvözöljük. E városra nézve ez nagyjelentőségű eseményt képez. De ez a kongresszus kiemelkedik a többi gyűlésektől, mert azok, kik a nép bizalma folytán hivatás szerűen a nemzet sorsáról gondoskodni kötelesek, az országgyűlési képviselők, nagy számban kitüntették a kongresszust megjelenésüvel. Eltelti a kongresszus tagjai és áldást kíván működésükre.

Kossuth Ferenc

Habozva szólalok fel, minthogy Mókossai ur a napokról szól. Én pedig magamat ezen elnevezés alá nem sorozhatom, most magamat csupán egy porszemnek tekintem a haza földjén, melyből a független magyar haza összealkotta van. A mi erőnk a magyar nemzet ereje, a mi erőnk a magyar nemzet kitartása. Járunk az országban, hogy olyanok legyünk mint a szentírás maghíntője és sok helyen találkozunk olyan jelenetekkel, hogy a mag szikláról sziklára hullott és a sziklából is kikelt a mag. Ebben én a magyar nép politikai érettségének bizonyítékát látom. A megjegyzések ugyanazonos a halállal, azért, mivel bebizonyult, hogy az alkotmány, melyben ma élünk, tovább nem fejleszthető, át kell térnünk a függetlenség elvekre. Én már látom közeledni azon időt, midőn csak egy párt lesz: a függetlenség párt. Én már látom közeledni azon időt, midőn csak egy zászló alá se-reglenek a magyarok: a függetlenség zászlaja alá. Én bízom édes hazám jövőjében. A jövő a függetlenség. Azokat hívom a mi táborunkba, kik azt akarják, hogy a nemzet örökké éljen. Sok lelkesedéssel és hazaszeretettel találkoztam Szabadkán, adja Isten, hogy az a zászló, a mely győzelmeskedett a legutóbbi választáson, győzelmeskedjék mindig. Szabadka frangyalait: a nőket és a szabadkai polgárokat élteti.

Apponyi Albert gróf.

Mi képviselők, kik itt megjelentünk, kettős vendég-szeretettel élvezünk. Egyik a város vendég-szeretete, másik az iparosok részéről tapasztalt vendég-szeretete. Egy nemzet harcában a leghatályosabb fegyver a törvénykönyv; az anyagosság imádoinak csufjára a törvényszakasz mindig diadalmaszkodott.

A fegyver, legyen a kard, ágyugolyó vagy törvényszakasz, megvéd; de nem adja meg a léte, nem fejleszt tovább a léte. Ha nemzetünk jövőjét biztosítani akarjuk, nemcsak azt kell nézni, hogy fegyverünk megvédeni képes legyen a nemzet életét, hanem azt is, hogy legyen mit megvédeni.

A mai kongresszus bizonyítja, hogy

egy nemzet élete a gazdasági életben érvényesül leginkább. A gazdasági önállóságot a hivatott képviselők elfogadták s így az önálló vámtérről az egész nemzet kívánja. A belső elhatárolással szemben a törvényszakasz sem képes megvédeni bennünket. Az egyes iparosokban, az egyénekben van a helyzet kútsa s midőn ezen iparosokat szemem előtt látom, hiszem, hogy a boldogulással, a jövő jövőnk korszaka mielőbb elérkezik. — Önökben látom, hogy ez a nemzet fel van ruházva a versenyképesség feltételeivel és ezért életet a magyar iparosokat és az Isten áldását kívánom Önökre.

Gróf Zichy Jenő két ízben is beszélt. Első ízben Biró Károly dr. polgármesterre és a város vezetőségére emelte poharát. Mindig ilyen jó kezekbe legyen, ugymond, letéve e jó magyar város vezetőre. Másodízben a szabad, független haza kivívásáért emelt poharát.

A Bárány-szálloda előtt kedves jelenetek voltak tanúi a várákózók. Kossuth a szálloda elé érve megállt és verejtékező homlokát zsebkendőjével törülgette. Ezt meglátta Hercl Máriska, zongoraművész és odasietve Kossuthhoz, felajánlotta neki legyezőjét. Kossuth nyájas köszönettel fogadta a figyelmet és viszonzásul egy hatalmas ősi barakkal kedveskedett a kis művésznek.

Beszélték még Bartha Miklós Hook János Barabás Béla, Szabó Mihály.

Elutazás és az ipartelepek látogatása.

Az esti vonattal többen elutaztak vendégeink közül. Kossuth és Apponyi már szintén ma utaztak a fővárosba, Kossuthot Mukics Simon, Apponyit Antonovics József kísérték a vonathoz. Elutaztak még Barabás Béla és neje, Szappanos István, Hook János, Sümegi Vilmos, Mihajlovics Endre. Az iparos vendégek nagy része ebéd után Thék Endre, Gelléri Mór és Soltész dr. vezetése alatt a Morva, Montalion és Rotman féle ipartelepeket tekintették meg.

Az ünnepségek mai programja.

Szeptember 10. (vasárnap): Reggel 8 órakor az ipartestületek gyűléseinek folytatása. — Délután fél nyolc órakor a Szabadkai Sport-egylet által a kongresszusi tagok tisztelőre rendezett nemzetközi sport-versenye folytatása a palicsi verseny pályán, ahova a villamos vasút nyegydőzrőnkint közlekedik. — Este 8 órakor előadás a városi színházban. — Este 6 óra 48 percokra a kongresszus alkalmából rendezett társas kirándulásra résztvevők indulása Paros-ovára, ahonnan a kiállítás megtekintése után az Aldunán és Orsován a Herkules-túrdőre folytatják az utat.

Városi ügyek.

□ **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről ezennel közlirre tétetik, hogy a f. é. szeptember hó 5-én tartott rendkivüli közgyűlésen 256/közgy. 1905. szám alatt hozott határozata, melylyel a Zrínyi utca rendezése és aszfalt kocsiútjal való burkolása elrendeltetik, — folyó évi szeptember hó 5-étől számított 15 napon keresztül a városi kiadóban közzemlére tételt, és ellene fellebezések birtokon kívül ez idő alatt a városi tanácshoz benyújthatók.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldése fönnakadást ne szenvedjen.

Hírek.

*** Erzsébet királyné emlékezete.** Zombor város tanácsa a boldog emlékeztető Erzsébet királyné gyászos halálának évfordulójá alkalmából szeptember hó 11-én (hétfőn) délelőtt 9 órakor a plébánia templomban ünnepes gyász-istentiszteletet tart, melyre a törvényhatósági bizottság összes tagjai meg fognak jelenni. A többi temlomokban is lesz gyász istentisztelet.

*** A földmívelési miniszternek egy leirata.** A földm. miniszter a Bács megyei Gazdasági Együlethez következő leiratot intézett:

A Bács megyei Gazdasági Együletnek Zombor.

Folyó évi július 14-én 632 sz. a. kelt felterjesztésre értesitem a t. Egyesületet, hogy Cséser Lajos gazdasági vándorszaktanárnak Zomborban leendő áthelyezése iránti kérelmét nem találok indokoltnak, mert a Bácsodromgyében termő komló értékesítése körül, annak másodrendű minősége miatt oly nehézségek állhatnak be, a melyekre való tekintettel az ottani gazdalközösséget a komlótermelés további terjesztésére nem buzdíthatom mindaddig, míg az értékesítés szempontjából kedvezőbb kilátások nem nyílnak. Ennélfogva hazánk komlótermelési szempontjából a kért áthelyezést nem teljesíthetem

Budapest.

György Endre,
földm. miniszter.

*** A zsidó templom felavatása.** Lélekemelő egyházi ünnepélyre készülődik a zombori izr. hitközség, mely templomát 1 1/2 évi szorgos és áldozatkész munka után egészen újonnan restauráltatta. Ugyanis kibővítette, újonnan felszerelte, kifestette, és villamvilágítást rendeztetett be. Új ócekkart szervezett, mely az izraelita férfi dalárdával közösen és felváltva fog e hó 24-én vasárnap d. e. 11 órakor mint az ünnepélyes felavatás napján orgona kísérettel közreműködni. Ezen ünnepélyre szerényen folynak a készülődésök. A részletes program legközelebb lapunkban is meg fog jelenni. Ezen ünnepély a hatóságok és városunk notabilitásainak jelenlétében fog lefolyni. Az nap este bankett is lesz a „Vadászkürt” termeiben.

*** Megyénk a Rákóczy-ünnepélyen.** A Széchenyben tartandó Rákóczy-ünnepélyen Bács-Bodrogh vármegye is képviselve lesz. Latinovits Pál főispán nagyobb deputációt vezet az ünnepélyre.

*** Új megyei lap.** Újvidékről Teleki Arvéd gróf országgyűlési képviselő lapvezérlése alatt „Határőr” cím alatt egy új, kétszer hetenként megjelenő politikai lap szeptember 7-én megjelent első számát vettük. A lap az országos függetlenségi és 48-as párt délvideki hivatalos közlönye.

*** Közbiztonság a felsővárosban.** Már régebbidő óta zavarja a felsővárosi polgárok békés nyugalmat egy elmeháborodott ember úvzerint Sztójsits Mata nyugalmazott városi hivatalnok, akin időnként kitör a dühöngés és akkor senki sines biztonságba tőle. Hosszabb ideig volt már az örülték házában és ismét haza hozták de hogy mért annak okát senki nem tudja. F. h. 7-én este ismét rohama volt felöltözött és a közelében lakó Mjód bérkocsishoz ment azzal a szándékkal, hogy Bpestre utazik. Még idejekorán észrevette azt egy Buday Mátyás nevű legény, aki most Sztójsits Matával együtt lakik mivel annak özvegy anyja nem mer egyedül lenni az elmeháborodottal; Megfogta és előbb szép szóval akarta rábírní, hogy hazatérjen, majd pe-

dig midőn Sztójsits Mata őt ütögetni kezdte atyá al, megragadta a bika erejét legény az örültet és nagynehezen hazavonszolta. De egy félóra mulva a környéken lakók nem kis ijedelme már ismét az utcán kborolt. Igazán érthetetlen miért várakozik az illetékes hatóság addig míg valami komolyabb szerencsétlenség történik és miért nem veszi elejét idejekorán minden bajnak azzal, hogy gondoskodik arról, hogy ezen elmeháborodott elszállítások.

*** A kiszáradt kutak Zomborban.** A zombori vízhiány ellen való védekezés ügyében Latinovits Pál főispán a a következő átiratot intézte Zombor város polgármesteréhez: Úgy a tavalyi, mint az idei rendkívüli száraz nyár következtében általános a panas, hogy egy a városban, a mint pedig a város területén lévő tanyákon a kutak általában vagy igen csekély vízmennyiséggel bírnak vagy pedig részben ki is száradtak. Ezen ügy közegészségügyi, mint pedig tűzveszélyes szempontból rendkívül hátrányos dolgon minden esetre segíteni kell. A városban eddig meglevő artézi kutak ugyan részben fedezik a vízszükséget, azonban tűz esetén ezek sem nyújtanak kellő vízmennyiséget. De kívül a tanyákon a helyzet mint értesültem, e tekintetben valósággal lesújtó. Komolyan kell tehát úgy polgármester urnak, mint a Városi Tanácsnak ezen égető kérdés megoldásával foglalkoznia. Nézetem szerint a legcélszerűbb lenne — úgy mint erre már más városoknál példa van — furókészüléket beszerezni, alkalmas egyútt a furáshoz szerződteni és ez által elérni azt, hogy egy a város területén, mint pedig a megfelelő tanyacsoportozatokon kellő körültekintéssel artézi vagy Norton-féle kutakat lehetne aránylagosan csekélyebb költséggel létesíteni. E tekintetben méltóztatassék érintkezésbe tenni magát a földmívelésügy m. kir. ministerium kufurási szakosztályával vagy pedig Hódmezővásárhely, illetve Zenta város tanácsával — és meg vagyunk győződve, hogy kellő körültekintéssel és egyszerűséggel a dolog végeredményében megoldható lesz. Ha esetleg száükség lenne, magam részéről szívesen fogok közreműködni, hogy a város illetve a közlakosságnak ezen kiválóan fontos érdeke megvalósíttassék. Kérem időközönként az ügy mindenlétről és a tett lépésekről nekem írásbeli jelentést tenni. Zombor, 1905. évi augusztus hó 10-én Latinovits Pál főispán.

*** Névmagyarosítás.** Armut Aron Adolf zombori lakos, valamint kiskoru Béla, Ernő Sándor és Ilona családi nevüket „Aczélra” változtatták.

† **Halalozás.** Sulyos csapás érte Kern Lajos dr. szegedi közjegyzőt. Édesatyja, id. Kern Lajos bács megyei nagybirtokos, Bácsfeketehegyen meghalt.

*** Állatképzés Temerinben.** Bács megyei gazdasági egyesület e hó 8-án pénteken Temerinben 16- és szarvasmarhájással egybekötött állatképzést rendezett. A kiállításon a temerini gazdák nagy mennyiségű feltűnően szép anyaggal voltak képviselve. A díjakat tulnyomó részben temerini gazdák nyerték el. A gazdasági egyesületet Városhy Károly képviselte, aki tartalmas gazdasági kérdéseket felölöl beszéddel üdvözölte a gazdákat. Kivülé még Vermes Vinceje győző és Inhoff József a szövetség kiküldötte beszélték. A kiállítás késő estig tartó bankett követte.

*** Miniszteri rendelet.** Az emberiség legelődközlőbb ellensége a kolera közledek mindjobb Magyarországot északi határa felé. Először Poroszországban lépett fel a járvány, ahol több áldozata volt, de úgy értesülünk, hogy már Ausztria területére is átsapott a vész. Poroszországnak különösen a nyugati részében, az

ugynevezett Westpreussenben tötték ki nagy mértékben az északi kolera és több gyanus megbetegedést, sőt halálesetet is okozott. A járvány a Vistula folyó mentén terjedt el és pedig a folyó felső folyása felől jövő tutajosok között. A bel- és külföldi napisajtó közleményei felhívták erre a magyar belügyi kormány figyelmét, amely erre körrendeletet bocsátott ki, amely körrendelet a napokban érkezett Zombor város törvényhatóságához. A belügyminiszter rendeletében utal arra a veszedelmes körülményre, hogy a Visztulának felső hozzánk közel eső szakaszainak környékén is könnyen terjedhet az északi kolera. Magyarország északi és keleti részei nagyon ki vannak téve annak a veszedelmes esethez, hogy az északon és nyugaton mindjobbban terjedő járvány ezen vidékre is átsap. A belügyminiszter felhívja tehát a törvényhatóságokat, hogy általa a közfoglalt névze alórt intézkedéseket — szigoruan hajtsák végre és minden kolera-gyanus megbetegedésre különösen éber figyelmet szenteljenek.

*** Hitel nélkül nincsen üzlet.** A mai üzleti élet rákfenéje a túlságos mérvben kiterjedt hitel, melynek jelentékeny része bizonytalan alapon fekszik. A vásárló közönség egy negyedrésze készpénzzel vásárol, három negyedrésze hitelbe vesz s ebből egyharmad mindörökké adós marad, így aztán könnyen érthető, hogy sulyos gondok és terhek neheztőlnek a mai üzletemberek vállaira. A régi jóvilágban is volt hitel; az iparos, kereskedő szívesen hiteltelt, mert elenyésző csekély differenciával mindig megkapta a pénzt. Az üzletemberek ma is örömet nyújtanak hitel s szíves készséggel elvárnak követeléseikkel félévig, egyévig, három évig is, ha megnyugvással és bizvást számíthatnak a pénzükre s a fizetésnek minden tisztességes módját elfogadják; csak az adósban fölismérhető legyen a becsületesszándék. Ez a hitelnyújtás soha sincs kárára az üzleti életnek; annál inkább az, a mely merő konkurencziából boldog boldogtalannak nyaklól nélkül áll rendelkezésre s nem ismer határt. Ez az ugynevezett „könnyelmű hitelnyújtás”, mely napjainkban túlságosan kifejlődött s a kisiparosoknak és kiskereskedőknek bukását okozza. Csak hogy üzleti forgalmat csináljanak, mert a konkurrens is megeselekszi, valamennyien hiteleznek derűre-borura. Teljesen ismeretlen, állandó lakással nem bír, bizonytalan jövedelemből élő embernek pár száz korona hitel nyújtanak. A hitel kimerítése után az adósok elpárolognak s az üzleti év nagy károsodással záródik. A károsult maga is kénytelen hitelt igénybe venni s így lassanként eladósodik, szaporodnak a passzívák és következ a csőd. Ideje volna, hogy az üzletemberek a maguk jóvoltáért valami okos megállapodásra jutnának a hitelnyújtás szabályozása érdemében.

*** A selyemtermelés, megyénkben** ellentétben az előző évi kedvező eredményekkel, visszaesést mutat. Igaz ugyan, hogy a termelőik száma lényegesen emelkedett, de úgy a termelt gubómennyiség, mint a termelőknék juttatott kereset jóval kisebb az előző évinél. Amig ugyan 1903-ban a kamara területén 31,469 család 537,386 kg. gubót termelt 974,134 kor. értékben, addig 1904-ben 141 községben 32,444 család 467,013 kg. gubót termelt 805,225 kor. értékben. B. Bodrogh vármegyében, ahol 128 községben 197,011 darab lomszekésre alkalmas szederfa áll rendelkezésre a selyemtermésztőknek, 1904-ben 32. 138 termelő 464,173 kg. selyemgubót termelt 800,409 kor. értékben; átlagos keresete egy tenyésztőnek 24 kor. volt, legmagasabb keresete pedig 138 korona. A selyemtermésztés megkezdése óta 13,629,356 kor. fizetett ki B. Bodrogh vármegyében. Legtöbb termelőés legna-

gyobb kereset volt az úvidéki, legkevesebb a zentai járásban. Az úvidéki járásban 4.318 termelő 86.479 kg. gubót termelt, melyért 115,989 kor. kereset.

*** Ujtás a vasuti bérletjegyek terén.** A kereskedők és kereskedelmi utazók már régóta panaszkodnak, hogy a Máv csak összes vonalaira és egész évre szóló bérletjegyeket ad ki. Ezt a régi rendszert most üdős reform váltja fel. Vörös László kereskedelmi miniszter ugyanis a bérletrendszert modernebb alapokra fekteti és 1906. évi január hó 1-től kezdve az államvasutak összes vonalaira nemcsak egész évre, hanem félévre és fél hónapra szóló, továbbá ugyanazon évig két alkalmazottja által közösen használható bérletjegyek is fognak kiadani. E mellett ugyancsak a mondott időponttól kezdve bizonyos alapdíj fejében oly arca-képes igazolványok rendszeresítenek, amelyek alapján az államvasutak egyes vonal-csoportjain a menetdíjaknak csak fele fizetendő. Azonkívül azt is elrendelte a miniszter, hogy az egész- és félszói bérletek, arca-képes igazolványok nemcsak a nap-tári évre vagy félévre, hanem a bérletjegy vagy igazolvány kiadásától számított évre vagy félévre fognak szólni. A félhavi bérletjegyek, tekintettel azok turisztikai céljára, a nyári időny alatt és pedig június, július és augusztus hónapokban fognak kiadani.

*** A szabadkai közkórház szennyese.** A szabadkai „Közérdek” című hetilapban ily czimue cikksorozatokat közöl, a melyben erős tamadást intéztek az oltani kórház orvosi a különösen dr. Schnier György orvostól orvos ellen. A lap aznap váltota az osztály, hogy itas állapotban embertelenül bánik a betegekkel és a magával hozott itas barátaitól eltérte a betegek ingerlését. Vádolta továbbá, hogy egy Sz. Ilona nevű buskmórosághan szennyvíz n cselédjétől 120 korona gyógyítási díjat követelt és kapott és végre, hogy ezt az Sz. Ilona nevű nót egy dühöngő őrrilttel együvé záratta, úgy hogy a borzalomtól hajtá tépte és homlokát véresre verte. E támadások alapján dr. Sschnier ellen fegyelmi vizsgálatot rendeltek el, a mely azonban a vádatok nem igazolta, úgy, hogy a megtámadott orvost felmentettek. Ezután dr. Schnier jelentette fel a lap szerkesztőjét, Lévy Zoltán nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás miatt, akit a szabadkai törvényszék, a lefolytatott tárgyalás után 8 napi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítelt. A szegedi tábla a vádolt büntést 60 korona fő- és 20 korona mellékbüntetésre szállította le. A kir. Curia ma dr. Baumgarten Izidor helyettes koronátigyes indítványára a semmisségi panaszok elutasításával hozzájárult a táblai ítélethez.

*** Gondnokság.** A szabadkai kir. törvényszék Kopolovits Jánosné sz. Bosnyák Teréz, Juhász Antalné sz. Tóth Mária és Odry Katalin bajmoki lakosokat elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

*** Kőhányás.** A Tisza—toroki szabályzó művek fentartása céljából szükséges 1575 m³ elsőosztályú kőhányási munkára szeptember 15-én d. e. 11 órakor Újvidéken a m. kir. folyamammérnöki hivatalnál versenytárgyalás lesz. Ugyanott a feltételek az ajánlati mintával együtt megszereshetők, a tervezetek és a szerződési minta pedig megtekinthetők.

*** Harakiri.** Felső Szent-Ivánról kapjuk a hírt, hogy ott egy szép fiatal menyecske furcsa módon akart véget vetni életének. Wagner Enokné szentiváni kocsmárosné tegnap kora reggel felkelt, kiadta legnagyobb konyhakését, hogy azt a mindenesen fenje a lehető legélesebbre. Mikor megkapta az éles kést, bement a szobájába, előbb a mellén négy vészedel-

mes sebet ejtett majd pedig fölmetazette a hasát. Fájdalmas nyöszörgésére figyelmes lett a háznépe, befutottak a szobába és rémületükre ott látták Wagnerét vérebe fetregeni. Gyorsan orvost hívtak, ki még kellő időben érkezett s így valószínűleg sikerülni fog az ifju asszonyt életének megmenteni.

*** A Herczenberger zenekar újjászervezése.** Herczenberger Sándor városunk kedvelt aggastyán karnestere, ki már 1848. óta szolgáltatta közönségünknek a legjobb zenét, zenekarát most újjászervezte Köblöczki András vezetésével. A zenekar 12 tagból áll, kitűnő tárogató fújójával. Kéri Sándor bácsi közönségünk pártfogását. A zenekar estenként játszik a Vadaskürtben.

*** Modern Tápítal.** Idegesség, álmatlanság, verszenyesség, étvágytalanság ellen leginkább a Herkules-Sört használják újabban, mert e kitűnő maítatáp-sör különleges hatású hízoló is; gyengélkedőknél, lábadozóknál kiváló erősítő és e mellett egyszerű asztali ital. Kapható minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. Nagytan: Herkules-sörfőzde, Budapest, VII., Bethlen-tér 3, honnan postán 5 kg próbaküld-mény (6 üveg) utánvétel nélkül küldenek. — Főraktár Zomborban: Weidinger S. és Zs. cégnél.

(**Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy Ferenc József keserűvíz valamennyi hasonló vizet tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízével fogva, már kis adagban is felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

(**Rohitsch-Sauerbrunn** legyen mindenki jelszava, aki még nem akar furdósból haza utazni. Pányesen berendezett társas- és kádfürdői, modern hidrogén-gyógyintézetek, parkjai, teniszterei, olvasótermei a legnagyobb kényelmet nyújtják mindazoknak, akiknek még utókurára szükségük van. A legnagyobb előnye Rohitsch-Sauerbrunnak a szél- és pormentesség, az állandó szép időjárás és szeptember havában a kellemes, egyforma hőmérséklet. A lakberek, úgy mind minden esztendőben a főszezon után redukálva vannak.

Törvénykezés.

§ Verekedés az ökrök miatt. Vránya Jekab katymári öreg földművelő febr. 4-én figyelmeztette szomszédját, Ispánovich Pétert, hogy ökrrei az udvarába tévedtek. Ispanovits erre áment a szomszédjához és ott a két ember összeverekedett. A verekedésben Ispanovits szenvedett súlyosabb sérüléseket s a feljelentés következtében megtartott büntügyi tárgyalás alkalmával súlyos testi sértés miatt Vránya 3 havi fogházra ítéltetett. A szegedi kir. ítélőtábla felelbiteli tanácsa ma délelőtt tárgyalta az öreg bunyevácz bűnperét, akit Temunovits Zoltán dr. ügyvéd-jelölt védett. A táblai tanács a vádolt büntetlen előlétele, a közvetlen bizonyítékok hiánya és a panaszos ismert verekedő természetének tekintetbe vételével elfogadta ama védekezést, hogy vádolt önvédelemből ejtette panaszoson a sérüléseket s ezért feloldva az elsőbírótság ítéletét, Vrányest teljesen felmentette.

§ Csalárd bukás. Racsmány Mihálynak Topolyán vegyeskereskedése volt, amely valami jól nem mehetett, mert múlt év január havában csödbe jutott. Tegnap család bukással vádolva állott a törvényszék előtt. A tanácsban dr. Atzél ügyész szerepelt. A vád szerint a csalárd bukást az által követte el, hogy közvetlen a csödnnyitást előtt, január 7-én, azon czéliből, hogy hitelezőit kijátsza, az üzletéhez tartozó árukészlet egy részét elidegenítette. Igy Robitsch Izidornak rőfős üzletét adta el 2200 kronárért, a visszamaradt árukat

pedig Herzl Dezsőnek 270 kronárért. A főtörvényszék adataiból, úgy dr. Lestár Albert topolyai ügyvéd és a tanuk vallomásából kitűnt, hogy az üzleti aktívák a csödnnyitást idején felülmúlták a bejelentett követeléseket, minek folytán a bíróság felmentő ítéletet hozott. Ügyész fellebezett azért, mert a törvényszék büncselekményt nem talált.

Csarnok.

Spanyol bikaviadal.

(Corrida de los toros.)

Ira: **Vértesi Károly.**

A csukok a mindig kézen lévő csukok, sok életet mentenek meg a lebegtetett vörös posztóval, selyemmel, mert az legjobban változtatja meg a bika döfrányát, a vörös kendő lobogtatására ott hagyja az embert, lovat, áldozatát, hogy az ingerlő kendőt elkaphassa, pedig a fel-dühösített bikának a legkevésbé sikerül az, üres levegőbe döfköd.

A kimulással küszködő ló ezenközben végig vonglott; kinyujtott lábakkal végig terült a véres ponordon.

A fáradt bika még két horgos botocskát kap a többi mellé, mire elbődül rémesen. Nagyon véres már a teste. Meg aludt már a vére azokon a sebekben, melyeket az első szúrások okoztak. Fájdalmas bőgéseket hallat.

Még egy ló került a pondrá csakhamar. A picador bika felé sarkantyuza, oly irányban, hogy a bika nem ötet, hanem a lovat támadja, de ezzel már nem olyan hamar végezhetett a bős, de imár fáradt állat, nem is volt már a bikának olyan biztos a támadása, a lónak az ágyékába döfött, a combjában vágott egy nagy, csontig érő sebotornát. A ló vágatva a lóvasálat ijedtetően, de nem bírja erővel, a vér lövel, patakzik belőle. A nyakán is van egy sérülés, hiába rúg ki az ép lábával, a bikát nem találja.

Uj caballoért (lóért) lármáz a tömeg, mondjuk ordító gégaszakadtából. Mozognak a legyezők. Más caballos! Más caballos! Vaya un toro bravissimo. Több lovat! Több lovat! hiszen ez egy bator bika. Ha lovat nem ad az elnök, összeszedjék. Elűtve a kérésűktől: Tűzbe vele, azt kiabálják az elnök felé. Igy is elpusztult mintegy tizennyolc, minden bikára három számítva. Ennyivel könnyen elbánik egy dühös állat. Háromszor annyival is elbánik, ha nem kap homlokonrugást. A ló sem adná olcsón életét, ha nem volna a szeme bekötve.

Ismételve legyen mondvá, rengeteg sok ordítás hangzott el a viadal alatt.

A bika szájából dől a hab, fárdatan áll meg egy helyen, előbb megfeszíti a nyakát, aztán leszegzett fejjel a lábával rúg, kapál, porzik a ponord, a hol vér nem nedvesíti.

A bika testéből sötét piros vér szivárog, alá csöpög, folyik is a vére olykor. Fölissza a ponord. Minden oldalában négy négy banderilla van, szinte zörögnek a fanyelek, mikor a bika neki rugaszkodik valakinek, szegény állat azt se tudja már, mi jobban neki, ha fut, ha áll, ha levágja a fejét, vagy ha toporzékol, kapar a lábával. Fájdalmasan elbődül. Nyakát szegte meg.

Folyt. köv.

Nyilttér.*)

Kitünően megvéd a

MATTONI/FÉLE
GISSHÜBLER
természetes gyógyvizes
SÁVANYÚVIZ

A függő ágítás sokféle infectious bajtól; a pusztá gránitsziklából fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

ראש השנה és יום כיפור

A közelgő izr. főünnepnek alkalmából bátorodom a következő

imakönyveket és rituális czikkeket

a n. é. közönség részére ajánlani, ugymint:

Machsor 9 köt., magyarra ford., egész angol vászonkötésben 2 frt 80
Ugyanaz diszkötésben — — — 3 frt 50

Machsor 9 kötetben németre ford., egész angol vászonkötésben 2 frt 80
Ugyanaz diszkötésben — — — 3 frt 50

Machsor 4 köt., magy. v. németford., egész angol vászonkötésben 1 frt 50
Ugyanaz diszkötésben — — — 1 frt 80

Machsor zsebalaku, 2 kötetben — frt 30
Ugyanaz 3 kötetben — frt 34

Valódi svájci selyem vagy gajpajz talissok 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 forintig. Hozzávaló arany vagy ezüst dísz 1, 2, 3, 4, 5, 6 forintig.

Imakönyvek elefántesontútatán, díszes kötésben, magyar, német vagy héber fordítással 2, 3, 4, 5, 6 forintig.

Ugyanaz egyszerű angol vászon vagy bőr-kötésben 40 krtól 1 forintig.

Megbízások a rendelő teljes megelégedésére, utánvét mellett eszközölhetek. 5 forint felüli rendelések bérmentes küldetnek és nem tetsző áruk kifogás nélkül visszavételnek az összeg visszatérítése mellett.

A nagyérdemű közönség szives rendelését kéri

teljes tisztelettel

STAMBERGER BERNÁT

könyv- és papírkereskedése, könyvnyomdája, könyvkötészete.

Sürgöncim: Stamberger Bernát Miskolcz.

Miskolczon, Széchenyi-u. 98.

Alapítottát 1869-k évben.

6548/tkvi 1905.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy Rotter Simon és fia dunaföldvári özég végrehajlatónak Perndl Dezső végrehajlatást szenvendő elleni 391 korona 81 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajlati ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Zomborban fekvő a zombori 2307. számú betétben Perndl Dezső és neje sz. Pingetzer Anna tulajdonul bejegyzett A. I. 1-2 sorsz. a. foglalt 3768 és 3769 hr. s 615. ö. i. sz. jószágtestből Perndl Dezsőt fele részben megillető jutaléka 2291 kor. kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1905. évi október hó 3-ik napján délután 3 órakor** a zombori kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan bec-árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 43 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelt. 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerévi át-szolgáltatni.

Zomborban, 1905. évi július hó 20.

A kir. törvényszék mint telekvi hatóság.

Hettesheimer,
kir. törvényszéki bír.

3872. sz. kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Járáshoz tartozó Ószivác községben üresedésbe jött kataszteri nyilvántartói irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen bavi előleges részletekben fizetendő évi 600 korona fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtottak, hogy sajtóközülég irt és a vonatkozó vármegyei szabályrendeletnek megfelelőleg felszerelt kérvényeiket hozzá-m folyó évi szeptember hó 25-ig nyújták be.

Zombor, 1905. augusztus 28.

Tárczay Dezső,

löszög bír.

Képviselő kerestetik,

új világítási készülékek eladására (hor-dozható és állandó házi készülékek, kertilámpák, kézitanyók kézi- és asztali lámpák), **Könnyen eladható olcsó fogyasztási czikkeket.**

Ajánlatok referenciáikért Képviselő 554. alatt

Haasenstein és Vogler céghez
Budapestre kéretnek.

Kitüntelve a legmagasabb éremmel Grand Prix világkiállítás St.-Luis 1904.

Kérjünk csak

Globus-tisztító kivonat,

mint mellékelt ábra ;

miután sok értéktelen utánazok kinálatnak.

Egyedüll gyáros: Fritz Schulz jun. Akt.-Ges., Eger und Leipzig.

2565 sz. kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Felső-Kabol községében üresedésben levő községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzá-m folyó évi szeptember hó 30-ig annál is inkább nyújták be, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Az állás javadal. azása:

1. 1200 korona évi készpénz fizetés.
 2. Természeti szabad lakás.
 3. 2 hold föld haszonélvezete.
- Kelt Titelen, 1905. szept. 5-én.

Joszimovits Milenkó,
szolgabíró.

Illok Szerém-Megye

1500 h. elsőrendű peronospóra mentes

szőlőbirtokkal

kitünő mennyiségű hegyi szőlő. A szüret megtartható szeptember 15-től október 15-iki időközben. Bővebb felvilágosítást ad az illoki községi Elöljáróság.

BERNHEIM,
polgármester.

Birtok-bérlet.

A Szlavóniában, Verőczemegyében fekvő, a kocini uradalomhoz tartozó balinco—vankováci gazdaság 1906. évi márczius 1-éől kezdődőleg 12 évre bérbeadatik. A gazdaság a jelenleg építés alatt álló eszköz—vocini vasút mentén fekszik és következő kiterjedésű:

1325 katasztrális hold szántó,	
3 " " kert,	
197 " " kaszáló,	
120 " " legelő,	
16 " " udvartér,	
122 " " nemtermő képes.	

Összes 1783 katasztrális hold, azonkívül 400 katasztrális hold erdőirtás, 300 katasztrális hold erdei legelő.

Az ajánlatok 10 százalékos óvadékkal ellátva legkésőbb **folyó évi október 15-ig** az alóirt kocini erdőgazgatósághoz nyújtandók be, ahol a bérlet feltételei is megduhatók. Az uradalom rentarja magának azon jogot, hogy a bérekező ajánlatok közül, tekintet nélkül az árajánlatra, saját tetszése szerint szabadon választhasson.

A bérlet tárgyát képező gazdaság, bármikor megtekinthető és kívánatra Pivnicá, déllvasuti, vagy Szlavonia államvasuti állomásra kocsit küldetik.

Vocin, Szlavonia, 1905. szeptemberben.

A kocini uradalom erdőgazgatósága.

Rohitsi Styria forrás gyógyviz mindenaemű
gyomordaganat és görcsök Britgh-téle vesegyuladás torok és gége hurut gyomor és bél hurut cukor-bajok székrekedés és máj baj ellen.

Élőnyös Orvosilag
gyógyhatású! ajánlva!

Nagybani lerakat Magyarországon
Hofmann József Budapest, Bátor-hory-utca 8.

*) E rovat alatti közléteikért nem vállal felelő-séget

Megbízható és szorgalmas

ügynökök

olyan vidékről, a hol a szőlő megterem és szőlőműveléssel foglalkoznak és a hol a filoxera pusztítását már megkezdte vagy pedig a hol szőlőültetéssel foglalkoznak; szép, állandó és biztos mellékkeresetre lehetnek szert, ha címüket közlik Hegyi Lajossal Budapest, Király-utca 13. I.

Eladó

ház.

Zombor, Zarándok (sóház) utczában 104. sz. alatt levő ház

eladó.

Bővebb felvilágosítás nyelhető Topalovits M. özégnél.

:: Nyomatvány ::
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig kapható
OBLÁT KÁROLY
könyvnyomdájában,
Zomborban.

AMERIKA

elutazás Havreből minden szombaton

Französische Linie

kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás, bor és likőrrel. Menetjegyek kaphatók eredetárban az összes amerikai vasúthálózat, bármely állomásához. Bővebb értesítésekre szolgálnak ingyen és bérmentve a

Französische Linie

Wien IV. Weyringer-utca 8.

Egyéves önkéntesek

a szükséges egyenruhák és felszereléseket a legszebb és legjobb kivitelben a legulányosabb árakért nálunk szerezhetik be.

A vidéken lakó t. megrendelők kényelmére — kívánatra — mértékével végeztet megbizottunkat — saját költségünkön — oda utaztatjuk.

Nemes L. és Társa

Szegeden.

Több kiállításon kitüntetve.

HORN LAJOS APATIN,

román kir. hadsereg szállító, Magyarország legrégibb hangszergyára.

Alapítottat 1836. évb.

Ajánlja az általánosan kitűnőeknek elismert, bécsi rendszer szerint alkotott s az eddig létező legjobb gépezettel ellátott különlegességeit, mint rész-, fa- fuvó, továbbá jeles verő- és vonóhangszereit és ezek alkatrészeit.

A jó, szolid munkáért, főképpen pedig a tiszta hangért kezeskedem.

Ujdonság! Ujdonság!

Grammophonok a legdúsabb választékban.

Javítások olcsón, szakavatottan eszközöltetnek.

Arjegyzzék ingyen.

Adonis Crème

eltávolít veszély nélkül egynéhány nap alatt legkésőbbesttelbe esetekben szepelőket. Legegyszerűbb használat. 1/4 doboz 3 K. Csak valódi zöld dobozokban kapható: Schwaben

Apotheke Frankfurt a/M. 271.

Dr. MÁLNAI MIHALYNE

felsőbb leány tan- és nevelőintézete.

BUDAPEST, VI. Teréz-körút 39. I.

Béni és bennlakó növendékek. Elmi, polgári és továbbképző osztályok. Korlátolt számu növendékek. Erőtel tanterv. Bennlakó külföldi nevelőnk. Rávitára bővebb felvilágosítást az igazgatóság.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht nével tiszta és ment káros alkatrészekből

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy külcsszappant)

a legjobb és használatban a legolesőbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinak, a ki bebizonyítja, hogy szappannal „Schicht“ nével, valamely káros keveréket tartalmaz.

Keill-Lakk

legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fill

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Weidinger S. és Zs. özégnél Zombor.

LEOPOLD GYULA

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 64.

Szakavatottági Postaszéki

MINDEN HÖLGY ELŐNYE

olcsón és a mellett még divatosan és elegánsan ruházkodik.

Saját érdekében

kérje ezért dustartalmu **mita-gyűjteményünket**, melyet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a

WIENER MODEN UNION

Bécs, I., Schottenring 10

VERSENYESSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGENSÉG

gyógyításra és gyógyeszközök erősbítésére a leghatásosabb készítmény a

KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Valódi tokaji borból készül, tehát nem fűvezetendő össze más készítményekkel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor Nagy üveg 6 kor. - Kapható gyógyszerárúházaiban. Postán küldi. **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Erzsébet-körút 12.

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**

Prospektus kiváratagyon és bérmentve.

200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés.

SZIMON ISTVÁN FÉLE

GYÓGYEREJŰ

SÓS-BORSZESZ

MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegek takarók függönyök esztrichlapozások

S. SCHEIN OS. AS. KIR. ÜZV. SZÁLL.

WIEN, I., Bauernmarkt 12.

Dustartalmu képes **ARÉGYÉNY** ingyen és bérmentve

On nagyon idősnek látszók! Feesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Dr. Kovács kórházasztója 3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K1-20

Dr. Kovács gyógytára Bpest, Újváros 17

HOTEL PARIS SZÁLLODA

BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRUT 23. SZ.

100 szoba 270 K-fői helyben konyhával és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Vilmos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

"SMITH PREMIER"

képviselők kerestetnek.

"SMITH PREMIER N° 5"

képes árjegyzék ingyen.

VILMOS LEGJOBB IRÓGEPE

BUDAPEST ANDRÁSSY-ÚT 4/A

BALASSA FÉLE UGORKATE

Pattanás, kiütés, szepülő, májfolt, sötét ráncok is eltűnnek az arczról a valódi angol használatú áttal.

Egy üveg ára 2 korona.

Hozzá ugorkaszappan 1 k, püder 1-20, k.

Főzetkúldés helyett **BALASSA KORNÉL** győgyesztára Bpest, Erzsébet-körút 12.

KATZER

résztársaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/4 millió részvény-tőke

Budapest, Ó-utca 42, 44 (sajtóház), 45, 46, és Új-utca 43.

Katzer szörmeárul az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSE-JE

NAGY

1000.000

VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE

SZERENCSE-SORSJEGYET

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19

SZAKVÉLEMÉNY.

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyancsak a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniája és a hasi verbőségből eredő májbajok ellen. A "Siculia"-forrás belső használatának furdással való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek idült izzadmányainál. A tüdőgümőkör kezdetleges esetében, valamint a gümős-görvélyes méhnyakirigy dagadtat ellen jó sikerrel alkalmazható. Célyszerű segédeszközt képez az elhízás és idült köszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.

Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes,

egyetemi tanár, Menedékbírói tag, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.

Székföldi a kezező tulajdonos "SICULIA" természetes szénsavas ásványi gyár a MÁLNÁSPÖRDÖN Hármaszék

em. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Fővárték Budapest: IV., Museum-körút 1., és minden nagyobb városban.

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy

szab.

Árpád

RAJZ-ESZKÖZ

az összes közép-iskolákban a legjobban bevált

MAGYAR KÖRZŐ

MINDENÜTT KAPHATÓ.

VELMA SUCHARD

Nyersen való evésre páratlan.

Globin

Minden fáradtság nélkül

A legszebb fényt varázsolja elő.

A bőr puha és tartós marad.

Egyedüli gyár:

Fritz Schulz jun. Akt.-Ges Eger u. Leipzig

A JÉLENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS

BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.